

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Tábor 9.5.2011
čj. SRS 034850/2011

Oblastní odbor SRS

Purkyňova 2533

390 02, Tábor

Zpráva č. 6 oblastního odboru TÁBOR o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 2.5.–8.5.2011

1. Počasí

Začátkem 18. týdne bylo převážně oblačno a chladno, poté vlivem přílivu velmi chladného vzduchu ranní teploty značně klesly pod bod mrazu. Přizemní mrazíky byly naměřeny ve dnech 4.5. až 7.5. Ve vyšších polohách okresu Prachatice (Vimpersko, Volarsko) teploty klesly až k -8°C , odpolední teploty zůstávaly také jen na 8° - 10°C . Koncem týdne došlo k vyjasnění a k postupnému oteplování.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

V současné době je dokončováno chemické ošetření řepky ozimé proti šešulovým škůdcům a houbovým chorobám. Herbicidy jsou ošetřovány jarní obiloviny a kukuřice.

Na celém území oblasti bylo zjištěno poškození mrazem u ovocných stromů (broskvoně, ořešáky), platanů (okres Písek), v okrese Jindřichův Hradec (Třeboňsko) zjištěno poškození sazenic buků, dubů a okrasných rostlin. Dále jsou mrazem poškozeny vzcházející porosty brambor, kukuřice a sadby zeleniny. Poškození vzcházejících výsevů zelí, kapusty a kvěťáku na 2ha asi ze 70 % zaznamenáno v okrese Tábor (k.ú. Mažice). Poškození porostů jahodníku bylo pozorováno v okrese Tábor (k.ú. Mažice) u raných odrůd 1ha totální poškození, na 3ha poškozeno z 50 %. Vždy záleželo na charakteru lokality.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 30-32 BBCH)

Pšenice ozimé jsou stále poznamenány stresem. Na listech se vyskytují žlutohnědé a hnědé skvrny, které však nejsou houbového původu, ale jedná se o tzv. nespecifické skvrny.

V porostech se vyskytuje infekce **padlí travního na pšenici (*Blumeria graminis* f. sp. *tritici*)**. Lokální výskyty jsou hlášeny z celé oblasti. Slabé výskyty této choroby byly zaznamenány v okresech: Pelhřimov (k.ú. Pelhřimov, 2.5.), Jindřichův Hradec (k.ú. Řípec, 4.5.), Prachatice (k.ú. Prachatice, 5.5.) a Jihlava (k.ú. Velký Beranov, 5.5.).

Tečkovaná listová skvrnitost pšenice (*Septoria tritici*) se stále vyskytuje především na starších listech. Slabé výskyty byly zjištěny v okrese Pelhřimov (k.ú. Pelhřimov, 2.5. a k.ú. Čakovice u Pelhřimova, 2.5.), dále v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Řípec, 4.5.).

Střední výskyt **světle hnědé skvrnitosti pšenice (*Drechslera tritici-repentis*)** byl potvrzen v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Řípec, 4.5.) a v okrese Tábor (k.ú. Měšice u Tábora, 5.5.). Slabý výskyt zjištěn v okrese Tábor (k.ú. Hodětín, 5.5.).

Slabé výskyty pyknid **tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice (*Septoria nodorum*)** byly hlášeny z okresu Pelhřimov (k.ú. Pelhřimov, 2.5. a k.ú. Čakovice u Pelhřimova, 2.5.), z okresu Jihlava (k.ú. Velký Beranov, 5.5.) a z okresu Tábor (k.ú. Hodětín, 5.5. a k.ú. Měšice u Tábora, 5.5.).

Žlutá rzivost pšenice (*Puccinia striiformis*) ani **hnědá rzivost pšenice (*Puccinia recondita*)** se dosud nevyskytují na žádném z pozorovacích bodů.

Fungicidní ochranu proti listovým chorobám je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze BBCH 37 do BBCH 51. Zásahy se provádějí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Dosud nebyl hlášen výskyt vajíček **kohoutka černého (*Oulema lichenis*)** a **kohoutka modrého (*Oulema melanopus*)** v pšenici ozimé.

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vylíhlých larev méně než 50 %, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50 % vylíhlých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více než 50 % larev.

JEČMEN OZIMÝ (RF 31-33 BBCH)

U porostů ječmene ozimého došlo k optickému zlepšení z důvodu provedených fungicidních ošetření. Jsou v dobrém výživném stavu.

Sítovitá a okrouhlá skvrnitost ječmene (*Drechslera teres*) byly zaznamenány lokální velmi slabé výskyty po celé oblasti.

Střední výskyt infekce **padlí travního (*Blumeria graminis* sp. *hordei*)** byl potvrzen v okrese Tábor (k.ú. Březnice u Bechyně, 5.5.) a v okrese Jihlava (k.ú. Velký Beranov, 5.5.). ***Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží). Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %. Obvykle od růstové fáze 30 BBCH. Fungicidní ošetření se provádí v kombinaci proti celému komplexu listových chorob. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.***

Slabé výskyty **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** zaznamenány v okrese Tábor (k.ú. Měšice u Tábora 5.5., k.ú. Březnice u Bechyně, 5.5.), v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Záhoří, 4.5.) a v okrese Jihlava (k.ú. Velký Beranov, 5.5.).

Slabý výskyt dospělců **kříška polního (*Psamotettix alienus*)** byl pozorován v okrese Pelhřimov (k.ú. Humpolec, 2.5.).

Pozorování dospělců na jaře (na ozimech počátkem června – většina nymf se přeměnila v dospělé) provádí ve fázi 33-59 BBCH. Pozoruje se pokud možno za slunného bezvětřného počasí, nejlépe v pozdním odpolední před západem slunce především na řidších prosvětlených místech porostů. U ozimů se preferují širší okraje ze strany, kde byly ozimy v předchozím roce. Kontroluje se množství dospělců kříška polního na 100 smyků. Kritické číslo je 3-7 dospělců na 100 smyků.

Chemická ochrana na jaře se doporučuje při výskytu 5-ti a více dospělců na 100 smyků při současném výskytu rostlin s příznaky virů nad 10 % v porostu. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

Lokální slabé výskyty dospělců **kohoutků (*Oulema* spp.)** byly pozorovány v okrese Jihlava (k.ú. Velký Beranov, 5.5.) a v okrese Pelhřimov (k.ú. Lipice, 2.5.). První slabé výskyty

vajíček a larev kohoutků (*Oulema spp.*) zaznamenány v okrese Tábor (k.ú. Měšice u Tábora, 5.5., k.ú. Březnice u Tábora, 5.5.) a v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Záhoří, 4.5.).

Pozorování a ochrana: viz. pšenice ozimá.

JEČMEN JARNÍ (RF 17-24 BBCH)

Porosty jarního ječmene po předchozích srážkách zrychlily svůj růst a zdárně odnožují.

Slabý výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) byl zaznamenán v okrese Třebíč (k.ú. Střítež u Třebíče, 2.5.).

První výskyt vajíček a larev kohoutků (*Oulema spp.*) byl pozorován v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Děbolín, 4.5.) a v okrese Třebíč (k.ú. Střítež u Třebíče, 2.5.).

Pozorování a ochrana: viz. pšenice ozimá.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 63-65 BBCH)

Slabý výskyt plísně zelné (*Hyaloperonospora brassicae*) byl pozorován v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Řípec, 6.5.).

Rovněž slabý výskyt černě řepkové (*Alternaria brassicae*) byl zaznamenán v okrese Pelhřimov (k.ú. Ústí u Humpolce, 3.5.).

Se zvyšujícími se teplotami koncem sledovaného období se začali šířit šešuloví škůdci.

Střední výskyty krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus assimilis*) byly zaznamenány v okrese Písek (k.ú. Březí u Kovářova, 3.5., k.ú. Hrejkovice, 3.5.), slabé výskyty tohoto škůdce byly pozorovány v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Řípec, 4.5.), v okrese Pelhřimov (k.ú. Ústí u Humpolce, 3.5., k.ú. Hněvkovice u Humpolce, 3.5., k.ú. Starý Pelhřimov, 2.5., k.ú. Buřenice, 2.5.) a v okrese Jihlava (k.ú. Bradlo, 2.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Slabé výskyty blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*) byly sledovány v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Řípec, 4.5.), v okrese Jihlava (k.ú. Bradlo, 2.5.) v okrese Pelhřimov (k.ú. Starý Pelhřimov, 2.5., k.ú. Buřenice, 2.5.) a okrese Tábor (k.ú. Velmovice, 4.5., k.ú. Březnice u Bechyně, 4.5.).

V okrese Jihlava (k.ú. Bradlo, 2.5.) byl pozorován slabý výskyt krytonosce zelného (*Ceutorhynchus pleurostigma*).

Slabý výskyt pílatky řepkové (*Athalia rosae*) byl pozorován v okrese Pelhřimov (k.ú. Buřenice, 2.5.).

Slabé výskyty bejlomorky kapustové (*Dasyneura brassicae*) byly sledovány v okrese Jindřichův Hradec (k.ú. Řípec, 6.5.), v okrese Pelhřimov (k.ú. Hněvkovice u Humpolce, 3.5., k.ú. Starý Pelhřimov, 2.5., k.ú. Ústí u Humpolce, 3.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se provádí 2x týdně v období od žlutého poupěte do plného květu, fáze 59-65. Pozoruje se 50 rostlin.

Ošetření proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti:

do BBCH 60 – práh škodlivosti 1 brouk/1 rostlina

od BBCH 60 – práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/2 rostliny.

Kritické číslo u bejlomorky kapustové je 1 samička na 4 rostliny.

SLUNEČNICE ROČNÍ (RF 14)

Na pozorovacím bodě v okrese Třebíč (k.ú. Krhov u Hrotovic) je dobře zapojený porost bez výskytu chorob a škůdců.

MÁK SETÝ (RF 12-26)

Jsou hlášeny lokální velmi slabé výskyty krytonosce kořenového (*Stenocarus fuliginosus*). Při současném oteplení lze předpokládat zvýšení počtu brouků a poškození mladých rostlin máku.

Pozorování dospělců probíhá od fáze 10-22 BBCH, pozorování larev v období stonkování 40-49 BBCH.

Porosty se ošetří do fáze 4-5 listů v případě výskytu 3-4 brouků na 1m řádku. Proti larvám na kořenech jsou chemické přípravky neúčinné.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 65 BBCH)

Do feromonových lapačů v okrese Tábor nalétla první imaga obalečů: Obaleč zimolezový (*Adoxophyes orana*), Obaleč zahradní (*Archips podanus*), Obaleč růžový (*Archips rosanus*), Obaleč jabloňový (*Hedya nubiferana*), (k.ú. Měšice u Tábora, 2.5.) a obaleč jablečný (*Cydia pomonella*) (k.ú. Měšice u Tábora, 6.5.).

Peckoviny

SLIVŮŇ (RF 69 BBCH)

V okrese Tábor byly zjištěny první úlovky ve feromonových lapačích.

Obaleč švestkový (*Cydia funebrana*) a obaleč východní (*Cydia molesta*) slabý nálet v okrese Tábor (k.ú. Soběslav, 6.5.).

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, při zjištění nejméně dvou vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech